

2011-ci il 9 sentyabr, Qəbələ

FORUMUN QƏBƏLƏ BƏYANNAMƏSİ

11-ci Beynəlxalq Pestisidlər Forumu
Qəbələ, Azərbaycan
7-9 sentyabr 2011

Giriş

Beynəlxalq Pestisidlər Forumu Davamlı Üzvi Çirkləndiricilər, köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlər və təhlükəli kimyəvi tullantılar üzrə layihələrin həyata keçirilməsində maraqlı olan tərəflər arasında müzakirələrin aparılması üçün platforma yaradır. Forum Stokholm Konvensiyasının və digər kimyəvi maddələrlə bağlı çoxtərəfli ekoloji müqavilələrin həyata keçirilməsində, pestisidlərin, pestisid tullantılarının və digər kimyəvi maddələrin ekoloji cəhətdən idarə edilməsi üçün informasiya mübadiləsində katalizator kimi çıxış edir. Sentyabrın 7-9-da 40-dan çox ölkəni təmsil edən 120-dən artıq ekspertin iştirakı ilə Qəbələdə 11-ci Beynəlxalq HCH və Pestisidlər Forumu keçirilmişdir.

11-ci Forum ölkələr, ekspertlər, təşkilatlar və donörler arasında daha geniş informasiya mübadiləsi və mümkün əməkdaşlığın yaradılması məqsədi ilə hökumətləri, donörleri, BMT agentliklərini, Hökumətlərarası təşkilatları, QHT-ləri, elmi və özəl sektoru bir araya gətirmişdir. Çex Respublikasının Brno şəhərində keçirilmiş 10-cu Forumdan sonrakı irəliləyişi təhlil etmək məqsədilə Forum Beynəlxalq HCH və Pestisidlər Assosiasiyasının təşəbbüsü ilə keçirilmişdir.

Forum Beynəlxalq Pestisid Assosiasiyası (İHPA), Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən keçirilmişdir.

FORUM KEÇİRİLƏN ÖLKƏ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

Azərbaycan Respublikasının 2003-cü il 9 dekabr tarixli 554-PQ nömrəli Qanunu ilə Azərbaycan Respublikası “Davamlı üzvi Çirkləndiricilər haqqında” Stokholm Konvensiyasına qoşulmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 29 iyul tarixli 329 nömrəli Sərəncamına əsasən Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi “Davamlı üzvi Çirkləndiricilər haqqında” Stokholm Konvensiyasının 9-cu maddəsinə uyğun olaraq məlumatların mübadiləsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası tərəfindən milli əlaqələndirmə mərkəzi təyin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 13 may tarixli 816 nömrəli Sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və BMT-nin Sənaye İnkişaf Təşkilatı (UNİDO) arasında Davamlı Üzvi Çirkləndiricilər (DÜÇ) barədə Stokholm Konvensiyasının yerinə yetirilməsi üzrə ilkin fəaliyyəti asanlaşdırmaq üçün sürətləndirilmiş mümkünləşdirici tədbirlərlə əlaqədar olan xidmətlərin göstərilməsi üzrə Müqavilə”ni imzalamaq səlahiyyəti Ekologiya və Təbii Sərvətlər Naziri cənab H. Bağırova verilmiş və 2005-ci il 19 may tarixində Müqavilə imzalanmışdır. Bu Müqaviləyə əsasən 2005-ci ilin iyul ayından etibarən Milli Fəaliyyət Planının (MFP) hazırlanması layihəsi həyata keçirilməyə başlanmışdır.

Layihəni yerinə yetirmək məqsədilə aidiyyəti təşkilatların səlahiyyətli nümayəndələrindən ibarət İcra Komitəsi yaradılmış, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin binasında layihənin icrası üçün ofis ayrılmış və layihənin maliyyə vəsaitləri hesabına ofis avadanlığı ilə təmin edilmişdir.

İşçi qrupunun tərkibinə Ekologiya və Təbii Sərvətlər, Kənd Təsərrüfatı, Səhiyyə, Nəqliyyat, İqtisadi İnkişaf, Sənaye və Energetika Nazirliklərinin, "Azərkimya", "Azərenerji", Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti, Gömrük və Statistika Komitələri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, QHT nümayəndələri daxil edilmişdir. DÜÇ-lə əlaqədar qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Milli Məclisin nümayəndəsi məsul şəxs təyin edilmişdir.

Müzakirələr nəticəsində, müxtəlif siniflərə məxsus DÜÇ-lərin inventarlaşdırılmasını həyata keçirmək, Milli infrastrukturunu və potensialı qiymətləndirmək məqsədilə 4 işçi qrupu (DÜÇ əsaslı pestisidlərin inventarlaşdırılması, Heksaxlorbenzol və Polixlorbifenillərin inventarlaşdırılması, qeyri-ixtiyari əmələ gələn DÜÇ-lərin inventarlaşdırılması və monitorinq) yaradılmışdır. İntinventarlaşdırma nəticəsində məlum olmuşdur ki, Azərbaycanda Stokholm Konvensiyasına daxil edilmiş ilkin 12 maddədən yalnız DDT, PXB və Dioksin/Furanlar mövcuddur və yalnız DDT istehsal edilmiş, 1982-ci ildən başlayaraq istehsalı dayandırılaraq istifadəsi qadağan edilmişdir. 2006-cı ilin fevral ayında ilkin inventarlaşdırma aparılaraq hazırlanmış hesabatlar UNİDO-ya təqdim edilmişdir.

İctimaiyyətin və maraqlı tərəflərin məlumatlandırılması məqsədilə Konvensiyanın 10-cu maddəsinə uyğun olaraq "Davamlı Üzvi Çirkləndiricilər haqqında Stokholm Konvensiyası, ətraf mühit və insan sağlamlığı" adlı buklet hazırlanmışdır. Buklet Stokholm Konvensiyası, DÜÇ-lərin ətraf mühitə və insan sağlamlığına təsirinə aid ümumi məlumatları, habelə bu sahədə ölkəmizdə mövcud olan problemləri əhatə edir. Bundan əlavə müxtəlif kütləvi informasiya vasitələrində DÜÇ-lərlə əlaqədar çoxsaylı məqalələr çap olunmuşdur.

Milli Fəaliyyət Planı (MFP) Stokholm Konvensiyası Katibliyində 2010-cu il 15 fevral tarixində qeydiyyatdan keçmişdir. Planın 3 mərhələdə həyata keçiriləcəkdir. İlkin mərhələ 2010-cu ilə qədərki dövrü əhatə edir və fəaliyyətlər DDT-lərin və PXB-lərin ekoloji cəhətdən təmiz kənarlaşdırılması, həmçinin tibbi tullantıların utilizasiyasını nəzərdə tutur.

Davamlı üzvi çirkləndiricilərin idarə olunması ilə bağlı 10-cu Forumdan sonrakı dövr ərzində aşağıdakı işlər görülmüşdür:

GEF və UNİDO-nun dəstəyi ilə həyata keçirilən Davamlı üzvi çirkləndirici olan istifadədən çıxarılmış PXB-lərin ekoloji cəhətdən təmiz kənarlaşdırılması Layihəsi üzrə inventarlaşdırma aparılır. Layihə sənədləri müvafiq qurumların rəy və təklifləri nəzərə alınaraq işlənmiş və təsdiq edilmək üçün Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

MFP-a uyğun olaraq Azərbaycan Hökumətinin büdcə vəsaitləri hesabına Cəngi köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisid poliqonunda rekonstruksiya işləri aparılmış, ərazi hasara alınmış, poliqon Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyinə verilmiş, idarə aparatı yaradılmış və mühafizə sistemi ilə təmin edilmişdir.

Dünya Bankı və Beynəlxalq Ərzaq Təşkilatının (FAO) dəstəyi ilə DÜÇ pestisidlərin ekoloji təmiz kənarlaşdırılması üzrə Layihə hazırlanmışdır.

9 yeni DÜÇ maddələrinin Stokholm Konvensiyasının Əlavələrinə heç bir istisna qoyulmadan daxil edilməsinə razılıq verilmişdir.

Stokholm, Bazel və Rotterdam Konvensiyalarının sinergizmi üzrə də müvafiq işlər görülür. Bu sahədə keçirilən işçi qruplarının iclaslarında iştirak təmin olunur.

Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələrində pestisidlərin idarə olunmasına həsr edilmiş 11-ci Beynəlxalq pestisidlər Forumunun 2011-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi üçün hazırlıq işlər həyata keçirilmişdir.

DÜÇ-lərin idarə olunması üzrə Milli Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi sahəsində işlər davam etdirilir və Stokholm Konvensiyasında göstərilmiş müddətdən 5 il tez, yəni 2025 –ci ildə DDT-lərin və PXB-lərin ekoloji təmiz kənarlaşdırılması nəzərdə tutulur.

Davamlı Üzvi Çirkləndiricilərin idarə olunması sahəsində Azərbaycan Respublikasında görülməli işlər

Azərbaycanın yaxın 10-12 il ərzində Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında DÜÇ-lərin ekoloji təmiz idarə olunması sahəsində ən qabaqcıl mövqelərdən birini tutacağı qənaətinə deyik.

DÜÇ-lərlə bağlı uzunmüddətli təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün Azərbaycanın strategiyası – DDT-lərin və PXB-lərin ekoloji təmiz kənarlaşdırılması, tərkibində PXB olan avadanlıqların dəyişdirilməsi, Dioksin/Furanların və 9 yeni DÜÇ maddələrinin inventarlaşdırılması, kimyəvi maddələrin reyestrinin hazırlanmasını və bu prosesdə bütün maraqlı tərəflərin, o cümlədən ictimaiyyətin, QHT-lərin, özəl sektorun və alimlərin fəal iştirakının təmin olunmasını nəzərdə tutur.

2012-2015-ci illər ərzində, ümumiyyətlə 8-10 il ərzində Azərbaycan ərazisinin köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış DÜÇ-pestisidlərindən tamamilə azad olunması imkanlarının gücləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Stokholm Konvensiyasına əlavə edilmiş Yeni DÜÇ maddələrinin ekoloji təmiz idarə olunması sahəsində fəaliyyətləri gücləndirmək məqsədilə Milli Fəaliyyət Planına Əlavənin hazırlanması ilkin məqsədlərdən biridir.

FORUMUN QƏBƏLƏ BƏYANNAMƏSİ

2011-ci il 7-9 sentyabr tarixlərində Qəbələdə keçirilən Beynəlxalq Pestisidlər Forumunun iştirakçı dövlətləri, donorları, İGO, NGO, özəl sektoru, ictimaiyyəti və akademiyanı təmsil edən iştirakçıları Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə, Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə və Hökumətinə, təşkilatçılara onların qonaqpərvərliklərinə və bu forumun təşkilinə görə öz minnətdarlıqlarını bildirdilər.

İştirakçılar qeyd etmişlər:

- insanlara, ətraf mühitə və itehsal olunan kənd təsərrüfatı məhsullarına təhlükə yaradan köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin ləğv edilməsi milli məsələdir: və bu

problemlərin mürəkkəbliyi Hökumət tərəfindən mümkün olan ən yüksək səviyyədə nəzarət olunmaqla ekologiya, kənd təsərrüfatı, səhiyyə, sənaye, müdafiə, fəvqəladə hallar və maliyyə Nazirliklərini, habelə universitetlər və QHT-ləri eləcə də digər aidiyyəti dövlət qurumlarını cəlb edilərək bir milli problem kimi həllini tələb edir:

- Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri müsbət təsiri olan beynəlxalq proqramlar tərəfindən dəstəklənən vacib addımlar atır və öz fəaliyyətlərində milli təşəbbüsləri həvəsləndirərək **qeyd edirlər ki**, Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında məlumat mübadiləsinin aparılmasına, layihə üzrə fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsinə və regional laboratoriyalar, emal obyektlərinin yaradılması üzrə sıx əməkdaşlığın davam etdirilməsinə ehtiyac var:
- Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya (EECCA) ölkələrində köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış Pestsidlər və DÜÇ üzrə GEF/ FAO imkanlarının yaradılması layihəsinə (2009-2012) daxil olan fəaliyyətlərə cəlb olunmuş ölkələrdə köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərlə məşğul olan müəssisələrin bundan sonra da inkişaf etdirilməsi və gücləndirilməsi gələcək inkişaf üçün vacibdir:
- insan sağlamlığı və ətraf mühitin qorunması məqsədi ilə Qlobal BMT-nin Ətraf Mühit Proqramının/Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının proqramı olan “Xəstəlik keçiricilərinə qarşı DDT-lərin alternativlərinin istifadəsi” layihəsinin həyata keçirilməsi vacibdir. Regional Proqramlar Afrikada olan 13, Asiyada – 8, Orta Şərq və Şimali Afrikada – 8, Cənub Qafqaz və Mərkəzi Asiyada – 5, Meksika və Mərkəzi Amerikada olan 8 ölkəyə yayılır və yaxud da yayılması nəzərdə tutulur. Qlobal ətraf mühitə HCH-nin yayılmasının qarşısını almaq üçün insan sağlamlığı və ətraf mühitin qorunması məqsədi ilə planlaşdırılmış “Lindan və HCH tullantıların (ESM) nümayiş etdirilməsi” (2011-2016) layihəsi üzrə Qlobal BMT-nin Ətraf Mühit Proqramı və BMT-nin Sənaye İnkişafı Təşkilatının Proqramının həyata keçirilməsini:
- Avropa Parlamenti üzvləri Dan Jorgensen, Ester de Lang və Ria Oomenin Avropa Birliyinin Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionlarında köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlər ilə bağlı Avropa Birliyinin yardımını və onların Avropa Komissiyası tərəfindən maliyyə dəstəyinin artırılması ilə bağlı öhdəliklərini müsbət qarşılayırlar və Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələrinə milli pestisidlər problemlərinin həlli istiqamətində Bazel konvensiyasının regional emal obyektlərinin qurulması ilə bağlı şərtlərini nəzərə alaraq öz öhdəliklərini yerinə yetirməyi məqsədəuyğun hesab edirlər:
- ölkələr (Azərbaycan, Belarus, Gürcüstan, Moldova, Ukrayna) Avropa Komissiyası tərəfindən maliyyələşdirilən “Avropa Qonşuluq və Tərəfdaşlıq Aləti üzrə Şərq regionunda Təbii və insan tərəfindən törədilən fəlakətlərin qarşısının alınması, onlara hazırlıq və cavab” layihəsinin hazırlanması çərçivəsində ekoloji fəlakətlərin (məs.11-ci Forum zamanı Kaluş ilə bağlı təqdimat) azaldılması ilə bağlı yardım üçün müraciət edə bilər:
- hazırda planlaşdırılan AB tərəfindən maliyyələşdiriləcək “Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kəndarlaşdırılması üzrə imkanların gücləndirilməsi” layihəsi, Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda 12 tərəfdaş ölkədə köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kəndarlaşdırılması üzrə

imkanların gücləndirilməsinə yardım, eləcə də təcrübə və ekspert mübadiləsi habelə, birgə fəaliyyət və regional əməkdaşlıq vacibdir:

- BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO) tərəfindən təqdim edilmiş “Save and Grow” vacib təlimatdır:
- AB qanunvericiliyində pestisidlərin qadağan edilməsi siyasəti inkişaf etməkdə olan davamlı kənd təsərrüfatında əsas təcrübələrdəndir.
- ATƏT və hökumət eləcə də QHT arasında əməkdaşlıq çoxtərəfli layihələri əlaqələndirir və daha çox ölkənin cəlb edilməsi üçün bu əməkdaşlığın gücləndirilməsi və bundan sonra inkişaf etdirilməsi məqsəduyğundur:
- Cəmiyyətin iştirakı köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisid qalıqlarının minimal risklə müvəffəqiyyətli ləğv etmək ehtimalını yüksəldir və ictimaiyyət, qərarvericilər (Hökumət) və QHT-lər arasında əməkdaşlıq yaradır. Beləliklə, daha səmərəli və davamlı nəticələri əldə etmək üçün cəmiyyətin siyasətdə, proqramlarda və layihələrdə iştirakinin təmin olunmasını məsləhət gördülər.

- - -

11-ci Forumun iştirakçıları yuxarıda qeyd edilən məqsədlərə nail olmaq üçün daha çox dəstək və yardıma dair çağırışlar edirlər.

Avropa Komissiyasını, Avropa Parlamentini, Dövlətləri, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının qurumlarını, Dünya Bankını və digər donorları:

1. DÜÇ-lərin kənarlaşdırılması və qarşısının alınması üçün milli səviyyədə ölkələr və vətəndaş cəmiyyətləri arasında inkişafı vacib hesab edirlər (Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyasının hesabatı əlavə olunur); və
2. Problem və mümkün həll yollarının miqyası və aktuallığı üzrə dialoqu təkmilləşdirməsinə;
3. Milli və regional təşəbbüslərə maliyyə cəhətdən yardım göstərməsinə dair çağırışlar etdilər.

Xüsusi olaraq, görüş iştirakçıları:

Donor təşkilatlarını:

4. Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələrində layihə fəaliyyətləri üzrə donorlar arasında proqram və layihənin nəticələrinin maksimum səmərəliliyi üçün əlaqələrin yaradılmasına və əməkdaşlıq edilməsinə;

Qlobal Ekologiya Fondunu (QEF)

5. ölkələrin və regionların öz işlərində köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin, DÜÇ-lərin və digər təhlükəli kimyəvi maddələrin aradan qaldırılmasını təmin etmək və təhlükəli kimyəvi maddələrin reyestrinin hazırlanması üçün layihə təklifləri prosesinin sürətləndirilməsinə müraciət etmişlər.

Daha sonra iştirakçılar:

Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri Hökumətləri üzrə:

6. köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərlə bağlı ictimaiyyətin məlumatlılığının artırılması, özlərinin milli ekoloji planlarında ehtiyatların, onların qalıqlarının kənarlaşdırılması, və donorlarla məhv edilməsi ilə bağlı danışıqların gündəliyə gətirilməsi və yerli maliyyə ehtiyatlarının cəlb edilməsi:
7. səmərəli və davamlı nəticələr əldə etmək üçün ictimaiyyətin proqram və layihələrin həyata keçirilməsinə cəlb edilməsi:
8. insanlara və ətraf mühitə təhlükə yaradan köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin ləğv edilməsi üzrə yerli Hökumət tərəfindən nəzarət edilməsi ilə ekologiya, kənd təsərrüfatı, səhiyyə, sənaye, müdafiə, fəvqəladə hallar və maliyyə Nazirliklərini, habelə universitetlər və QHT-ləri eləcə də digər aidiyyəti dövlət qurumlarının cəlb edilməsi və maliyyələşdirilməsi:
9. əsasən Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda üstünlük təşkil edən DÜÇ-lərin və digər təhlükəli kimyəvi maddələrin nəzarətsiz qalmış sahələrdən təmizlənərək poliqonlara daşınması üçün təcili tədbir görülməsi:
10. köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlər və çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi üçün ekspertizanın və mövcud sənaye imkanlarının qiymətləndirilməsinin təkmilləşdirilməsi:
11. DÜÇ-lərin ətraf mühit üzrə ümumi monitorinq proqramının və müqayisəli risk qiymətləndirilməsi sisteminin həyata keçirilməsinə dair çağırışlar etdilər.
12. Bundan sonra köhnəlmiş pestisidlərin qarşısının alınması və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsini təkmilləşdirmək və Davamlı Məhsul İstehsalının Gücləndirilməsi yanaşmalarını dəstəkləmək məqsədilə FAO ilə birlikdə milli və regional siyasəti inkişaf etdirmək.

Avropa Komissiyası üzrə

13. AB tərəfindən maliyyələşdiriləcək “Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kəndarlaşdırılması üzrə imkanların gücləndirilməsi” layihəsinin həyata keçirilməsi Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda 12 tərəfdaş ölkədə Sovet dönamının qalmış köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kənarlaşdırılması üzrə imkanların gücləndirilməsinə yardım, eləcə də təcrübə və ekspert mübadiləsi habelə, birgə fəaliyyət və regional əməkdaşlıq: soviet union
14. gecikmə və ya inkişafın qarşısını ala biləcək məsələlərə dair qiymətləndirmə və hesabat vermənin və bu məsələlərin hökumət və donorlarla mübadilə edilməsi, hətta həll etmə və maliyyələşmə ilə bağlı məsələlərin əlaqələndirilməsinin bu layihəyə daxil edilməsi:
15. əlaqəli 12 ölkədə qısa müddət ərzində ən yaxşı nəticəyə nail olmaq üçün əlavə maliyyələşmənin mümkünlüyünün hazırlanmasına dair çağırışlar etdilər.

Avropa Parlamenti üzrə

16. Köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərə dair işçi qrupunun işinin yenidən aktivləşdirilməsi üçün bu qrup Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələrinə yardım göstərməli və Avropa Birliyi sistemində problemlə əlaqədar məlumatlılığı artırmalıdır (Dan Jorgensen, Ester de Lange və Ria Oomen):
17. Bu işçi qrupu tərəfindən yuxarıda 12-ci və 14-cü bəndlərdə qeyd edilmiş məsələlər daxil edilməklə “Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionunda köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kəndarlaşdırılması üzrə imkanların gücləndirilməsi” layihəsi çərçivəsində fəaliyyət gücləndirilməlidir.
18. Köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisid qalıqlarının inventarlaşdırılması üzrə məruzə edilməsi və gələcək Avropa Qonşuluq Strategiyasında (Ermənistan, Azərbaycan, Belarus, Moldova Respublikası, Gürcüstan və Ukrayna) köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərdən istifadə olunmasına qadağanın nail olunması məqsədilə Çərçivə Direktivi (2009/128/EC) səviyyəsində ictimai fəaliyyət üçün pestisidlərə dair strategiyaya əlavələr edilməsi

QHT və vətəndaş cəmiyyətləri üzrə

19. Dövlət siyasətinə əsaslanmağa və onun həyata keçirilməsi üçün yardıma:

Beynəlxalq bitki mühafizəsi birlikləri və sənaye üzrə

20. təhlükəli kimyəvi maddələrin aradan qaldırılmasında ölkələrə məsləhət və köməklik etməyə çağırırlar

21. bə

ş və qaydalar uyğun yuyulmuş konteynerlərin üçün aşağı riskin yekun həllinin təmin edilməsi üçün texnologiya və vasitələrin cəlb edilməsinə dair çağırış etdilər.

İştirakçılar:

İştirakçılar Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyasının rəhbərliyinə köynəlmiş pestisid probleminə dair dəyişilməz dəstəyə, əməkdaşlıq və yardım potensialın inkişafı və köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin və digər təhlükəli kimyəvi maddələrin aradan qaldırılması üçün Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyasına öz təşəkkürlərini bildirdilər və bu işi davam etdirməyə çağırdılar.

İştirakçılar 2013-cü ildə növbəti 12-ci Beynəlxalq Pestisidlər Forumunun Sloveniya Respublikasında keçirilməsini qəbul etdilər.

Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyası barədə

Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyasının dünyanı köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərdən təmizləmək üzrə aydın missiyası vardır.

Bu məqsədlə Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyası:

- global miqyasda köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kənarlaşdırılması;
- köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin inventarlaşdırılması, kənarlaşdırılması və qarşısının alınması;
- köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kənarlaşdırılmasını təmin etmək üçün donör platformasının yaradılması;
- köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin kənarlaşdırılması üzrə inkişafın monitorinqi və məruzə edilməsi;
- iki ildə bir dəfə görüşlər təşkil edilərək məlumat mübadiləsinin aparılması və nəticələrin təhlil edilməsinə dair öhdəlik götürmüşdür.

Köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərin aradan qaldırılması məsələsi yalnız ekoloji problem deyil həmçinin sosial-iqtisadi inkişaf yolunda həyat keyfiyyətinə və ən azından təhlükəsiz ətraf mühətdə yaşamaq hüququna təsir göstərir. Pestisidlər üzrə məsələlər və pestisidlərin zərər və təsirləri xüsusilə kənd yerlərində yaşayan insanların, yoxsul, qoca, qadın və uşaqların həyat şəraitinə birbaşa təsir edir. Lakin problemin miqyası genişdir. Belə ki köhnəlmiş pestisidlərin ekoloji keyfiyyətə, ərəzq istehsalına, insan sağlamlığına və ekosistemə uzun müddətli mənfi təsirləri vardır. İstehsalda ərzağın köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlərlə çirklənməsi yüksək iqtisadi risklər yaradır. (Nitrofen qalmaqalı 2002). Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyası layihələrin cəlb edilməsi, donör yardımlarının göstərilməsi işini həyata keçirir. Assosiasiyamızın artan könüllü nümayəndələri öz ölkələrində fəaliyyət göstərir. Əlavə məlumat üçün www.ihpa.info

Forum ərzində əldə olunan nailiyyətlərə əsasən Beynəlxalq Pestisidlər Assosiasiyası Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri üçün yeni status hesabatı hazırlamışdır. Ölkə üzrə hesabatın məqsədi milli səylər və DÜÇ-lərlə, köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış və təhlükəli kimyəvi tullantılarla bağlı layihələrdə inkişafın qeydə alınmasıdır.

Forumun sponsorları

- Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- “Mərkəzi Asiya, Qafqaz və Şərqi Avropa ölkələrində (EECCA) köhnəlmiş, istifadədən çıxarılmış pestisidlər və davamlı üzvi çirkləndiricilər (POPs) üzrə potensialın gücləndirilməsi” FAO-GEF layihəsi
- GTZ Kimyəvi Təhlükəsizlik Layihə Konvensiyası
- Stokholm Konvensiyasının Katibliyi

Forumun birgə təşkilatçıları

- Beynəlxalq HCH və Pestisid Assosiasiyası (İHPA), Hollandiya
- Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikası Fövqaladə Hallar Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi
- Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası
- Bakı Dövlət Universiteti